

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér. Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉPIROD. FŐMUNKATÁRS: **FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Munkára fel!...

A városi tanács és a képviselőtestület figyelmébe. —

(—gh) Dr Winkler Albert tollából a „Magyarország“ csütörtöki számában egy minket is közlő érdeklő cikelyt adott közre.

A „Székely-Udvarhely“ évek óta harcol és gyakran hangoztatja, hogy az adófizető polgárság megterhelése, tehát pótdadó nélkül is lehet jól gazdálkodni, sőt jövedelmet teremteni. Fényes példákkal igazolja ezen állításunkat a nevezett közlemény, mely elmondja, hogy:

„Budapesten a vízvezeték házi kezelésben van, egy köbméter = 1000 liter víz előállítása 2 fillérbe kerül: maga a csőhálózat 40 millió koronába került. Már most, jóllehet a tervezett vízmennyiség felet a város utcaöntözésre ingyen kapja, mégis az eladott vízből 4,300 000 korona = 10³/₄ százalék tiszta jövedelmet élvez, pedig a víz eladási ára csak 8 fillér köbméterenkint. A 40,000 000 tőke kamatja és törlesztése 2 millióba kerül, a tiszta haszon tehát 2,300.000 korona; azonban koncesszió mellett a város az öntözővizért is 2 millió K-t fizetne, a különbség tehát a házi kezelés és koncesszió között a város előnyére 4,300.000 korona.

A *világításra* nézve (acetylén) Nagyenyed szolgálhat például, ahol az évi üzemköltség a beruházott tőke kamataival együtt 25000 korona, a város évi bevétele 10.000 korona, a tiszta nyereség 5000 korona, ami a beruházott 25.000 korona 20 százalékát teszi.

A *közbáráhidon* műjéggyártással együtt példa Marosvásárhely, hol a vágóhid 28.000 korona tiszta jövedelmet ad (az üzemköltségek levonása után). A berendezés 120.000 koronába került, a kamat tehát 25 százalék.

A *vásárvám, kövezetvám és fogyasztási adók* mintaszerű házi kezelésbe vétele Szombathely, Marosvásárhely, Kolozsvár, Nagyvárad városokban tanulmányozható és 50–100 százalékot adott a bérleti rendszerhez képest.

Ilyesmiket nálunk sem volna lehetetlen cselekedni a helyett, hogy egyedül csakis a megfelelő jövedelmi forrás nélkül szinylődő, folyton pusztuló polgárság keserves pótdadó filléreiből kenegetjük városunk háztartásának mind jobban beroszadásodó tengelyét.

Hires pénzügyi kapacitások, kiváló gyakorlati gazdák, tudósszámba vehető ügyvédek, tanárok, orvosok, előkelő iparosok ülnek a városi képviselőtestület soraiban. Az ész pótolja az erőt. Hiszen a közmondás is azt tartja: „Többet észszel, mint erővel“. Így tudja ezt már az óvodás gyermek is. S fájdalom, városunk közügyei még sem vesznek olyan lendületet, amint más helyeken talán sokkal kevesebb előnyök mellett, játszva elérnek.

Emelkedjünk a helyzet, az adott viszonyok magaslatára. Fogjon munkához mindenki. Egymást ériék a helyes, előre kidolgozott javaslatok a közgyűléseken. Ne álljunk meg. Ne várjuk a sült galambot, hiszen a Székelyföld központján, öt vármegyétől körülövezett helyen, valamennyit felül muló értelmi gócponttal bír székely anyavárosunk.

Életre kell kelteni a szunynyadó erőket. Lássuk, mire vagyunk képesek a helyes irányu, közhasznu munkásság terén!

Ne várjunk mindent felülről és főképpen másoktól, mintha végelgyengülésben volna nálunk minden értelmes ember.

De aztán a jóindulatu támogatás is fél segítség ám.

Kritikát gyakorolni, hasznos eszméket meggondolás nélkül lekicsinyelni s ezáltal sokszor igen fontos ügyeket megbénítani, egyeseket a közjóra törekvő munkatértől elidegeníteni, nem nagy virtus.

Igyekezzünk egymás iránt kimélettel lenni. Ne azt nézzük, hogy ki beszél, hanem arra figyeljünk: mit mond...

Viszont közönyösnek sem szabad lennünk. Sokszor a közönyös rosszabb, mint a rosszakaró. A rosszakaró ugyanis felébreszti és serkenti a jóakaró tevékenységét. Küzdelem, harc jön létre. A küzdelem és harc mozgás, élet.

Aki oly kevély, hogy lakóhelyét, szülővárosát nem tartja érdemesnek gondjaira, közügyeinek elősegítésére, bizonyára oly higvelejű, hogy sem az egésznek, sem a résznek nem használ, nem árt.

Mert — a mint egyik állambölcsünk mondá — nem más a kérdés, hanem az: éljünk-e, vagy elenyésszünk nyomtalanul saját akaratumkkal, mert saját akarata nélkül egy nemzet sem vesz el!

Mondjuk csak minduntalan, hogy végünk van: — végünk lesz minden biztonnal; emlégeszük csak gyakran, hogy teljesült rajtunk a nemzetek végzete — teljesülni fog okvetlenül; mondjunk le jövendőnkéről, — bizony más nem fogja érdemesnek tartani bennünket támogatni; vándoroljunk csak kifelé, — majd beköltözik az idegen s majd leszünk mi idegenek saját házukban; legyünk csak erővel világpolgárok, — majd leszünk földönfutó sehonnaiak, saját istenek, saját tűzhely, saját nyelv nélkül. Majd eljő egész világ s csodálkozni fog: mit akart, mit zajongott e maroknyi nép, mely önmagát elhagyja s nem érdemli, hogy számba veyék.

A haladás szelleme, az előretörés, a vágy polgárosodás után meg van még, él bennünk. E kincset megóvni, megtartani, legszebb feladatunk.

Szeressük a hazát, szeressük ezt a vérrel szentelt földet, szeressük egymást, legyünk testvérek egy testtel, egy lélekkel. Tartsuk fenn nemzetiségünket, nyelvünket, székely nemzeti szokásainkat, szerezzünk ezeknek becsületet!

Haladjunk a műveltségben, műveljünk minden tudományt, művészetet, gyarapítsuk anyagi jólétünket, a mennyire lehet, — gazdálkodjunk mezőn, házban, erszényben.

Haladjunk, ne tespedjünk! Ime! van tér elég szép, elég parlag...

Tehát: — munkára fel!

A politikai helyzetről.

* **Kormány és közvélemény** címmel „Az Ország“ című alkotmánypárti napiap vezércikkelyt közöl pénteki számában. Elmondja, hogy a bukott rendszer alatt a kérvényezési jog is elfajult volt s a kormányhoz immár csak talpnyalásra emlékeztető bizalmi förmedvények kerültek. Most azonban örömmel látja, hogy a kérvényezési és föllirati jog gyakorlása visszatért a tulajdonképeni helyes irányba. A kormány és parlament, valamint az országos közvélemény között üdvös kontaktus, kapcsolat létesült. A mostanában beérkezett fölliratok és kérvények tulnyomó része kívánja és sürgeti az alkotmánybiztosítók kiterjesztését s az önkormányzati bástyák megerősítését; kívánja a szociális reformokat, de úgy, hogy a jogrend és a társadalmi béke a felforgató elemekkel szemben megóvassék; kívánja a nemzetiségi agitációval szemben a magyar állameszme teljes integritásának biztosítását; kívánja a saját

reformot; kívánja a közgazdasági érdekek erőteljes képviselését; kívánja a választójog kiterjesztését, de úgy, hogy az államalkotó magyar faj szupremáciája és a magyar nemzeti állam kiépítése minden irányban garanciákat nyerjen; kívánja a fennálló törvényes alapokon az állami önállóság kifejezésre juttatását. Ezeket egytől-egyig olyan kívánságoknak tartja, amelyek a mostani kormány programjával egyeznek. Hát hiszen jó, jó. Sok szükséges dolog van az elősorolt kívánságokban s egyelőre a „fennálló törvényes alapokon való önállóság“ is megszajból megjárja. De hol van a Székelyföld közbirtokosságainak a székelyt pusztító erőtörvény reformja tárgyában a képviselőházhoz beküldött kérvénytömege? Sehol sem látuk még nyugtázva. Pedig az országgyűlésnek át kellett utalja a kérvényi bizottsághoz. Ez a székelységre oly nagyfontosságú ügy, hogy a régi rendszer módjára, „nyomtalanul“ nem „vándorolhat“ a „különböző irattárakba“. Ezekre úgy a kormánynak, mint a parlamentnek „reagál“ -nia kell, ha azt nem akarja, hogy Magyarország védőbástyája, a keleti határszélen gyengülő székelység, nyomtalanul és észrevétlenül eltűnjön... Ezt pedig a nemzeti kormány csakugyan nem akarhatja.

* **Az iparfejlesztésről** szóló törvényjavaslatot ugy általában elfogadta, mint immár részleteiben is elfogadta a képviselőház. Dr Nagy György székely képviselő a 10. szakaszhoz a következő módosítást ajánlotta: „Megvonandó továbbá az engedélyezett kedvezmény, ha a vállalat tulajdonosa államellenes magatartást tanusit, az állam, az alkotmány ellen izgat és emiatt a büntető bíróság, vagy fegyelmi hatóság jogerősen elítéli.“ Ezen módosításra az eszmét Maniu képviselő azon kijelentése adta, hogy ő nem magyar. Kossuth Ferenc az indítványhoz tiszta szívéből hozzájárult és a Ház Nagy György módosításával együtt fogadta el a szakaszt. Majd a többi szakaszok elfogadása után a tengeri szabadhajózásról szóló törvényjavaslatot Gál András előadó ismertette és másnap általánosságban elfogadták azt is.

* **Az általános választói jog** heves küzdelmek közt bár, de végre is diadalmasan halad előre Ausztriában. A reformot rövid idő alatt törvénybe iktatják s ezzel Ausztria szétmállása felé nagy lépést tesz. Nálunk a jelen országgyűlés tartama alatt szintén megvalósul az általános választói jog s a legközelebbi választás már feltétlenül azon az alapon történik meg.

* **A bírák és tanítók** fizetésrendezése együvé került. Polónyi Géza igazságügyminiszter a képviselőház pénzügyi bizottságában kijelentette, hogy az 1908. évben a bírói és a tanítói fizetések már felemelve és végleg rendezve lesznek. Ez a komoly és határozott ígéret bizonyára nem téveszti el megnyugtató hatását a bírói és a tanítói karnak már-már türelmetlen mozgalmával szemben, amelyet helyzetüknek csaknem tarthatatlan volta és a hosszas ígéretés, várakozás növelt oly nagyra.

Udvarhelymegye Rákóczi szabadságharcában.

Irta: tarcsafalvi Pálffy Aladár.

(6 folytatás és vége.)

Ime ez volt vármegyénk szereplése röviden összefoglalva abban a héroszi küzdelemben, mely hazánknak egyik legnagyobb fiát: Rákóczit vallotta vezérének. Leírtam, hadd olvassa a székely, ősei milyen áldozatok árán tartották meg azt a földet, melyet most is magáénak vall, de a melyet oly könnyen elhagy a mai nemzedék, ha látszólag egy kissé nagyobb kényelmet ígér más ország festséit világa.

Leírtam, ismerje meg azon küzdelmet, melyet folytatott nepeért e hazának legnagyobb nemzeti fejedelme és érette a nép. Kassa városának elhulltak már a védői, mind a négy kapuját őrizni nem vala elég őrség, három kaput befalaztak s a negyediket is csak azért hagyták nyitva, hogy legyen hol kihordják halottaikat. Ez volt a hűség hajdan a hazához. Éhínség, marhavész, szárazság pusztított e hazában, de a mint jogainkat akarták elkobozni, talpra állt s védte feltett szabadságát. De lehet-e csodálni ezt, mikor oly fenkölt lelkű fejedelem állott élén, mint Rákóczi, akit oly szépen jellemez Thaly Kálmán, a kuruc idők nagynevű írója. A lengyel koronával volt megkínálva Rákóczi s a kurucok csillaga már lemenőben volt, de Rákóczi azt még sem fogadta el, pedig Péter cár is ohajtotta s a lengyelek kétszer is királyukká választották. Maga József király is fényes ajánlatokat tett neki, de visszautasította azt, mert ellenkezett esküjével s személyi előnyöket biztosított s nem az imádott hazának függetlenségét és népének szabadságát.

Maga a fejedelem mondotta, hogy a lengyel koronát, bár nagy tisztesség volna neki, nem fogadhatja el, mert jól tudja, amint Magyarországból ő a lábát kiteszi, a vezérek egymás között összevesznek és egyenként könnyen elbánnak majd velük és bekövetkezik azonnal a parciális, de nem nemzeti békekötés és az országnak ezután való leigázása. Ő azt megmondotta Vratizslav grófnak, a császár kancellárjának, a ki nővérével, Aspermont Juliával, a kit annyira szeretett és kedves feleségével együtt küldött le a bécsi udvarhoz, hogy megpuhítsák, megmondotta, hogy azok a feltételek, amelyek József császárnak neki kínált, százszor előnyösebbek, mint a választás alá kerülő erdélyi fejedelem, előnyösebbek neki, előnyösebbek családjának, mert hisz Bécsben tartott fiait is szabadon bocsátották volna, ha a feltételeket elfogadja. „De én — ugymond a nagy fejedelem — nem családom emelésére, hanem édes hazámnak sarkaiból kiforgatott alkotmány helyreállítására fogtam fegyvert a szécsényi országgyűlésen. Mint a konföderáció vezére, letett eskümet soha meg nem szegem, soha meg nem szeghetem az országom függetlenségének teljes kivívása nélkül.” Vratizslav gróf erre melan-kólikus hangulatra esvén, azt mondotta: „Felséged nyilván Franciaország biztatásában bizik.” Nem is képzelte Vratizslav gróf, hogy lehet ember, aki csak az eskü szentségeért indul, nem pedig holmi biztatásokra. Azt mondotta Vratizslav: „Vigyázzon felséged, mert felséged is Franciaországban, ebben a bukott fejedelmek menházában fog egykor meghalni.” Rákóczi rögtön készen felelt rá: „Még lehet, sőt rosszabb lehet. Még lehet, bujdosásba megyek, nyomorúságba jutok; engem ez azért nem tart vissza, én az eskümet megtartom, vagy édes hazám alkotmányát, függetlenségét teljesen kivívom, semminemű, családom fényét és magam érdekét tekintő ajánlatokat én el nem fogadhatok.”

Ilyen volt a lelke a mi nagy fejedelmünknek, ezt akartam megismer-

tetni a néppel, hadd tudja meg, ki volt Rákóczi. Hadd tudja meg, miért dobban önkénytelenül szíve, ha hallja, hogy 195 évi bujdosás után honi földben pihen boldog emlékü fejedelmünk. Az ő bánulatos hazaszeretetének elismerése volt a nagy pompa és fény, a mely koporsóját útjában körülvette. Az őrtüzek Orsovától Kassáig az ő lelkének voltak visszatérő fényei, mert azok, akik meggyújtották azt, az ő fenkölt szellemere gondoltak akkor s virágot szórtak a bujdosó útjába.

Szét kellene hinteni porát, hogy bár parányit szíva magába minden magyar, az ő nemes lelke költőznék minden magyarban. Itt pihen már honi földben, a kassai dómban édes anyjával, a hős Zrínyi Ilonával, legjobb barátjával: a nagy Beresényi Miklóssal és nejevel gróf Csáky Krisztinával. Ott pihennek vele Esterházy Miklós gróf a generálisa, továbbá szarvaskendi Sibrik Miklós, a fejedelem főudvarmestere. Mostoha apja, a „kuruc király” Thököly Imre kedvence kulcsos várában Késmárkon alussza örök álmát, amint végrendeletében is ohajtotta.

Thaly Kálmán az oroszlan rész az érdemből, hogy itthon van a fejedelem, mert 33 év óta folytat küzdelmet ezért. Székely vérünk: Mikes Kelemen sirja fel nem található, mert a felásott örmény temetőben levő összes csontokat közös sirba temették. Sokan pihennek még jeltelen sirban ismeretlenül s ezeknek csak lelke van köztünk.

A nemzet leröptte halálját s most bucsujáró helyévé lett az a szent hely, hol porai pihennek. Hazaszeretet tanulni jár oda a magyar, vagy kisorsni fájdalmát, ha megint érzi torkára forni a kezét, mely száműzetésbe küldte legnagyobb fiát.

A törvény, mely hazaárulónak nyilvánította, eltöröltetett s glória övezi fenkölt homlokát. Bár annyi tündöklő csillag van nemzetünk egén, de mint a nap kiemelkedik a nagyok közül is Rákóczi. Tisztább jellemet, nagyobb hazafiságot s a vallásosságnak szebb, nemesebb példáját egyetlen nemzet sem tudja felmutatni. 300,000 milliót érő vagyonát itt hagyta s evett könnytől sós kegyelemkenyeret, mert hazája nem volt független és szabad.

Az ő nemes alakja, példátlan, hazaszeretete lebegjen szemünk előtt most is, mert szívja vérünket a vámpír s csak akkor remélhetjük, hogy az elárvult hazára szebb hajnal virul, akkor él a remény, hogy „lesz még egyszer ünnep a világon”.

KÜLÖNFÉLÉK.

VALLOMÁS.*

Szülőföldem, a Székelyföld

Oh, be szép!

Nem mennék én idegenbe

Semmiképp.

A föld hátán sehoh sincsen

Oly árva,

Mint akinek nincsen szülő

Hazája.

Idehaza akármilyen

Koldus vagy,

Jó az Isten, testvér, barát

El nem hagy.

Bécsülettel az itt szerzett

Kenyérrel,

Más országnak a kalácsa

Nem ér fel.

Ide haza tudják, ki volt

Az apád:

Nemős székely, bár forgatta

A kapát.

S hábár a tót nem ad semmit,

Ami «volt»,

Nem türte meg, te se türd meg,

Ami folt.

* Mutatvány szerzőnek „Székelyföld” című sajtó alatt levő kötetéből.

Idegenben bu, gond inkább

Elnyomnak,

Elneveznek sehonni

Ringy-rongynak.

Fáj a szíved azt dobogja

Odabenn,

Hogy a lelked nem gyógyul meg

Sohasem.

És ha élted alkonyatja

Közel jár,

Ide haza drága porok

Sirja vár...

Kérdezd gyakran a szívedet,

Mit felel?

Azt dobogja, hogy: «itt élned-

Halnod kell!»

Fülei Sz. Lajos.

— **Városi mérnök nélkül.** Városunk költségvetésében évről-évre 2000 korona összeg van felvéve s ha jól utánna nézünk, sokszor ennél több is kiadásra kerül — az előre nem látottak terhére. Féltség gazdálkodás. Mikor pedig a mérnökre szükség van — ha reá ér és a saját dolgaival elfoglalva nincs, a városnak is dolgozik. Ha azonban véletlenül nagyon igénybe van véve más oldalról és késedelmesen intéződik el a város ügye, felelősségre nem vonhatjuk, mert a városnak csak úgy dolgozik — ha akar. Bár mely oldalról tekintjük is a kérdést, mindenütt a város károsodik. Ezt az állapotot meg kell szüntetni és a költségvetésben felvett 2000 korona terhére rendszeres tisztviselőt alkalmazni. Így kívánja ezt a város érdeke.

— **Oltáregyleti közgyűlés városunkban.** Az ujonnan megalakult Oltáregylet ma (vasárnap) délután 3 órakor a róm. kath. főgimnázium dísztermében első rendes közgyűlését tartja. Ft. Soóthy Gyula, a központi Oltáregylet igazgatója tegnap városunkba érkezett, hogy ezen gyűlésen részt vegyen.

— **Színház.** Szerdán Balla Mariska jutalomjátékául „A csokon szerzett vőlegény” került színre telt ház előtt. Mindenik szereplő kitett magáért, de a jók közt is feltűnt Balla Mariska, aki Ábray Irén nehéz szerepét játszotta. Mellette nagyban hozzájárultak az est sikeréhez Halasiné, Halasi Mariska, Hegyesi és Somogyi. Csütörtökön „Sherlock Holmes” detektív vigjátékot adták s bár igen nehéz alakítani, Baghy mégis a címszerepben igen szép játékot mutatott be. Különbben az egész előadás szépen sikerült. Pénteken „A subanc” ment félhelyákkal zsufolt ház előtt. Vonzotta a közönséget a darab szép zenéje, de e mellett az előadás is kiválóan jó volt. Különösen Balla Mariska ért el fényes sikert Józsi szerepében; nemcsak a nyílt színen tapsolták meg gyakran, de az előadás végén is vagy 10-szer lámpák elé hívták. Meg is érdemelte. Mellette Halasiné, Püspöki Rózsi, Rónai, Békéssy jeleskedtek szerepeikben. Szombaton a „Két árva” került előadásra Baghy Gyula jutalomjátékául.

— **A nagymama.** Halasi Mariska színésznő mult évben nálunk kezdette meg működését. Itt lépett először a világot jelentő deszkákra. A mi közönségünk tapsai buzdították művészi hajlamainak fokozottabb érvényesítésére. A közkedveltségű színésznő holnap (hétfőn) lép fel egy nagyobb szerepkörben. A nagymama alakítására vállalkozott. Arra kérjük a közönséget, részesítse méltó

pártolásban s töltsse be megjelenésével a nézőtér.

— **Fillérestélyek a polgári körben.** A polgári önképző-kör régi jóhírű nevű fillérestélyeit folyó hó 19-én (hétfőn) megkezdi. Az első ilyen esemény műsorának összeállításán most fáradoz a szorgalmas rendezőség.

— **Korond nem választott** Ezelőtt, nem is olyan régen, majdnem egy történetek a közzei választások, a hogyan a központban elhatározták es a főszolgabíró urak kívánták. Népakaratról vajmi kevés szó esett. Legtöbb esetben csak az «alkotmányos formák» kedvéért, no meg az uti számlák történeti hűsége szempontjából kellett a választás színhelyére utazni. Hiszen úgy sem eshetett a dolog másképpen, mint a hogy előre kipécézték. Változott a levegő és vele az emeberek gondolkodása is megváltozott. Új rendszer kezdődött a közzegek belső életében. Kezdi észrevenni, hogy a törvénykönyv §-ai nemcsak fölfelé, hanem lefelé is alkalmazhatók és azokba életet lehelni, falun is lehet. Megpróbálták a korondiak, hogy a képviselőtestület arra való-e, hogy csak üres dekorum legyen, vagy pedig törvény által alkotott testület, a melynek megfelelő hatalmi köre van. És bebizonyult, hogy a képviselőtestület egyértelmű akaratával szemben, ha az jogos állásponton van, más akarat, kívánság nem érvényesülhet. Korond nagyközség képviselőtestülete ugyanis folyó hó 8-án Dr Demeter Lőrinc járási főszolgabíró elnöklete alatt egybegyűlt, hogy az üresedésben levő közzegei jegyzői állást törvényes jogából kifolyólag, választás útján betöltsse. A főszolgabíró rendes szokás szerint megnyitotta a választó-gyűlést és a pályázók közül három — névszerint: Elekes Nándor, Kádár Gyula és Jakab Lajos okleveles jegyzőt — kijelölt. Hábar a jelöltek bármelyiké méltó is volt a közzegei közbizalmára, egyiket sem választották meg. A főszolgabírói kijelölés után, egyik képviselőtestületi tag szólásra emelkedett és határozott nyíltsággal kijelentette, hogy miután a közzege lakosságának megállapodás szerinti jelöltje: Vass Gáspár szekelypálfalvai körjegyző, aki még Kátóna Ferenc életében sok szolgálatot tett a közzegebelieknek s mert őtet a hármas jelölésben nem látják, ezutal jegyzőt nem választanak. A székelyek becsülettel meg is tartották a szavukat. Egyetlen szavazat sem hangzott el. A főszolgabíró pedig mit tehetett mást, jegyzőkönyvet vett fel az esetről és hazautazott székelyhelyére. Ne ítéljük el a korondi derék székely képviselőtestület ténykedését. Hanem inkább barátságosan köszöntsük őket bátor, független és önálló férfiakhoz illő cselekedetükért. Megérdemlik, hogy kalapot emeljünk előttük. Más kérdés azonban, hogy az adott esetben helyesen cselekedtek-e? A közzege vagyoni viszonyai — sajnos — rendezetlenek. Pártatlan, semmi rokonsági kötelék által nem befolyásolt jegyzőre van szükségük, aki tisztá kezze, bátor fellépésével sem jobbra, sem balra nem tekint, hanem tisztán a közzegevatalának betöltésére szenteli minden idejét. Vass Gáspár körjegyző tehetségét, pontos, lelkiismeretes munkásságát kétségbe vonni nincs szándékunkban s ahhoz szó nem is férhet. Mindazonáltal szükséges megfontolni, hogy vajjon olyan tisztviselő, akinek — ugyszólva — a félfalu rokonsága, mindenkor és mindenben teljes pártatlanságot tanúsíthat-e? Hisszük, hogy Korond nagy közzege jól felfogott érdeke legeg majd a képviselőtestület szemei előtt. S a mily férfiasan megmutatta tiszteletre méltó egyértelmű akaratát a vétőban, úgy választ a helyi viszonyokhoz alkalmas jegyzőt a közzegelebről valószínűleg ismét kitűzendő választáson.

— A **róm. kath. plebánia** templom belső javítása és díszítésére adakoztak (IX közlemény) Simó Mátyásné 7 sz. gyűjtőiben: Dr Simó Balázs 20 K, Simó Mátyás 40 K, Papp Ödön, Mentovich Gyuláné, Dombrady Gyuláné, Papp Jánosné 2—2 K, összesen 68 K. — Voith Mariska urhölgy 83 sz. gyűjtőiben: Freyberger Miksa cs. és kir. őrnagy 10 K, Szael M. Pornenik Iván, Dorner, Székely Aurél, Badeskó Péter, X. Y. 2—2 K, Bundschuh Ottó, Kovács László, Buda Imréné, W. Gyergyó 1—1 K, összesen 26 K. — Demény Mariska urhölgy 85 sz. gyűjtőiben: Pornenik Iván 2 K, Dr Szöllösi Ödön 5 K, összesen 7 K. — Demény Ferencné 6 sz. gyűjtőiben: özv. Gróf Rhedey Lajosné Szt. Demeter 10 K, Reichert Alfréd 4 K, Demény Ferencné 5 K, Dr Kovácsy Albert 2 K, Dr Jodal Gábor, Hipp H. A nonymus 1—1 K, összesen 27 K. — Dr Solymossy Lajosné 4 sz. gyűjtőiben: Dr Solymossy L. 10 K, Dr Solymossy Lajosné 5 K, Dózsa Jakab 2 K, Harsia Jusztinán, Sima D., Vörös Béla, Biró István, Dorner István, Dr Irk János, Rados Simon, Hlatky M., Dobó Zoltán, Nosz Gusztáv 1—1 K, összesen 27 K. — Florián Mariska urhölgy 127 sz. gyűjtőiben: Lukácsffy Zakariás 3 K, Dr Hinléder Ernő, Florián Gergeleyné 2—2 K, Ujházy László, Lukácsffy János, Laurenti Viktor, Vákár Ferenc, Olvashatlan, Eranosz János, Kubaykó András, J. István, Plutz Gerő, Szentkovits Jenő, Lázár Gyula, Czifra Ferenc, Vákár István, Lázár István, Puskás F., Dornbach Antal, Miklósy Béla, ifj. Bogdán István, Lengyel János, Vákár Arthur, Merza Vilmos, Perényi Jenő, Florián Mariska 1—1 K, M. András 50 fill. Bartos Teréz 30 fill. N. N. 20 fill. összesen 31 K. — Blájer Balázsné 110 sz. gyűjtőiben: Kontsagh Sándorné 1 K, Szabó Lajos 50 fill. Blájer Balázsné 4 K, összesen 5 K 50 fill. 7 gyűjtőiv összege 191 K 50 fill. Dr Lukácsffy István Sz. Keresztur befizetett ígért adománya 50 K, I—VIII közlemény összege 9713 K 16 fill, összesen 9954 K 66 fill. Fogadják a nemesszívű adakozók ez utón is hálás köszönetünket.

Székelyudvarhely, 1906. október 31.

Gróf **Mikes János Paschek Viktor**, főesperes-plebános, bizottsági pénztárnok, bizottsági elnök.

— **Tanulmány olajfestékek** az összes színárnyalatokban Betegh Pál és Társa könyv-, papír-, iró- és rajzszerszerekben Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt kaphatók.

— **Országos kirakóvásárok** november havában a következő helységeken és napokon lesznek:

11. Bágyon, Kisselyk, Kovászna, Magyargyerőmonostor, Marosvásárhely, Sárkány, Szerdahely.
12. Barót, Farkaslaka.
13. Csokmány, Vajdahunyad.
14. Bátos.
15. Egerbegy (Tordaaranyos), Magyarós, Riomfalva.
16. Resinár, Tasnád.
19. Felvinc, Gernyeszeg, Harasztkerek, Királyfalva, Magyarfráta, Magyargorbó, Szászhalom, Szentágota.
20. Erzsébetváros, Kőrösbánya, Szamosnagyoroszló.
21. Beszterce, Csákgorbó.
22. Magyaragyzsombor.
25. Alvinc, Bálfyhunyad, Görcsön, Gyala-kuta, Gyergyóditró, Kutyfalva, Százkézd.
26. Bethlen
27. Kászonalitz.
29. Sz. Oláhfalva.
30. Medgyes, Szék, Zabola.

— **Cimeres névjegyek** rendes és dombornyomással, igen csinos kiállításban készülnek Betegh Pál és Társa könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt, Nagy választék előnyös árak, pontos kiszolgálás.

— **Erdélyi Hírlap** címmel Pósta Béla szerkesztésében minden politikai párttól független politikai napilap indult meg Kolozsváron. Egész évre 24 korona. Egyes szám ára vidéken 10 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Unió-utca 13. szám. Műtárványszámot — a „Székely-Udvarhely” ezen közleményére való hivatkozással — kívánatra ingyen küldenek.

— **Galambposta!** Vidéki megbízások teljesítésére Budapesti, Dohány-utca 16. sz. alatt vállalatot alapított Galamb János ismert fővárosi kereskedő. — A vállalatnak **Galambposta** a neve s az igénytelen tárgyaktól a fényűzési tárgyakig minden gondolható holmit, különösen magyar gyárlmányt szerez be megbízóinak. — Jutaléka csupán azon pénztári engedmény, amelyet az eladótól von le magának. — Elképzelhető, mily előnyöket nyújthat megrendelőinek, amikor mindent csakis kereskedő által elérhető árban számít. — E házagpótló és életrevaló szolij vállalatot ajánljuk olvasóink figyelmében. — Prospektust a „Galambposta” kívánatra küld.

— **A papa leánya.** A kis leány, ha a háztartás bűvös labirintusába lép és el akarja sajátítani a főzés nagy munkáját már előre tudja a papájától is, hogy a háztartás első kelleke: A barack különlegességek gondos beszerzése az Első Alföldi Cognacgyár R. T.-től. Ezzel a papa bizalmát teljesen kiérdemelte már előre is.

— **A Dr Richter-féle Liniment. Caps. comp. (Horgony-Pain-Expeller)** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 37 év óta mindig készletben van Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő; sőt járványkóránál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerről jó eredménytel alkalmatartott bedörzsölésként az influenza ellen is és tüvegekben: a 80 fillér, 1 K 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimenttel (Horgony-Pain-Expeller) kéri, valamint a „Horgony” védjegyre és a Richter cégjegyzésre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Írta: Connert János, ford. Balásy Dénes.

(77. folytatás.)

A vármegyén fekvő székely birtok adóügyének pedig a székely joghoz és alkotmányhoz semmi köze nem volt és nincsen; azért e kérdésbe bővebben nem is bocsátkozunk. Mikor ugyanis a fejedelmek az alsóbb rendekből némelyeket az adómentesség világos kifejezésével lófőségre, primorságra emelnek, ebből a darabontok, szabadosok és jobbágyok stb. adófizetésére épenséggel nem lehet és nem szabad következtetni, mert ezekben a kiváltságlevelekben csupán formai, alakifordulatokkal van dolguk, mi pl. abból is kitetszik, hogy az illetők néha olyan kötelezettségek alul is fölmentenek, a minőket a Székelyföldön egyetlen székely sem fizetett soha, mint a minő pl. a hircum camerae.⁶⁸ Egy nemeslevélben csupán egyetlen egyszer adományozza a fejedelem az adómentességet olyan megjegyzéssel, mely szerint az orbai szék tisztségviselői utasítják, hogy a nemesítettnek házat és jószágát adóval ne rójják meg;⁶⁹ ez alatt az adó alatt azonban nem közteher volt értendő, mert közterheket a székelyek nem hordoztak.

Az országgyűlési cikkelyek hallgatása, melyek egy az előbbi, mint a következő időszakban is, melyben a székelyek 1665 után évenként rendszeren ugynevezett általánysummát (pausale) fizettek s a mely cikkelyek a székelyek adóiról kifejezetten emlékeznek meg mindenkor, továbbá a fejedelmek választása módja I. Rákóczi Ferenc után,⁷⁰ végül az immunitás, a székelyek adómentességének határozott emlegetése az Approbatákban;⁷¹ mindezek azon feltevésre kényszerítenek bennünket, hogy a székelyek a Székelyföldön 1622 után sem fizettek rendes, szabályszerű országos adót. Ennek bizonyossága az is, hogy a mint látni fogjuk, ilyesmi a következő időszakban sem történt; annál fogva az adómentesség ezen egész korszakon keresztül tényleg

érvényben maradt, de azért ritka esetben fordult elő az, hogy a székelyek a szükségelt önkéntes segédelmet, a subsidiumot, az országnak megtagadták volna.

Korábbi szabadságaik elismertetésével együtt, a bárány, malac stb. tizedek fizetésétől is sikerült a székelyeknek megszabadulni. De azért ebben a tekintetben sem hiányzott, másrészt a visszarándító törekvés, a reakció, legalább a bárány tizedeket, illetőleg a mennyiben az országgyűlés 1613-ban megállapítja, mintegy óvásul a követelésekre, miszerint a székelyek, minthogy ők bárány tizedet, sajtot, vagy túrot a fejedelem részére az ők lázaik után, faluhatáraikból, majorjaikból és pásztoraik által (!) sohasem adtak, azoktól ezutánra is mentesek legyenek.⁷² 1615-ben ismétlődik ez a határozat⁷³ s az Approbatákba aztán ilyen fogalmazásba kerül bele: „A székelyek földjén sem ők magok, sem jobbágyaik, pásztoraik, majorjaik (bács) gabonát vagy egyéb jószágot a fiskusnak tizedgyanánt nem tartoznak adni.”⁷⁴ Az Approbaták e cikkelye gyakorlatilag hatályban maradt; a Leopoldi diploma a székelyek tizedfizetésétől való mentességét szintén megerősíti. Ekként az 1654-iki tizedmegváltás alkalmával is a székelyek közt nyom sincs, szó sincs arról.⁷⁵

Aranyösszeget illetőleg, mely hajdan várföld volt, az országgyűlés 1624-ben beakarta vinni kisebb arányban a tizedadást, miközben elhatározta, hogy fizessenek ott a jobbágyok a szabad szék földje után tizedet, míg az odaváló székelyek, kik e fajta földet fogtak művelés alá, legyenek adómentesek.⁷⁶ Túlbulzgo hivatalnokok e követelést kiebb ügyekhez terjeszténi, mire az országgyűlés 1655-ben megszüntette e tizedadást.⁷⁷ A székely jog és alkotmány még e területen is érvényesült.

Az országgyűlésen való képviseltes költségeihez természetesen hozzájárultak a székelyek ebben az időben is s e költségeket primorok és primipilusok egyaránt hordozták. Mikor Báthori Gábor kiváltságlevelével a háromszéki lófők kivonták magukat e költség alól, panaszt tettek a szék képviselői az országgyűlésen és határozatot módoltak ki, mely aztán a lófők e kiváltságát megsemmisítte.⁷⁸ Az ily költségek hordozása egyébként a szék belső ügye volt. Magok állapították meg a kiróvást és behajtást s erre nézve adószedőket neveztek ki. Közjog volt az ily körülmények közt nem csoda, ha az udvarhelyi székgyűlés 1612-ben a lófökön kívül a darabontokat, szabadosokat, sőt a primorokat is követi adóval róttá meg, megterhelte, még pedig a közsékelyekkel szemben duplán.⁷⁹

Rendkívüli esetek alkalmával e korszakban is teljesítettek a székelyek fuvarozási és tenyeres munkát, csakhogy ezekkel is oly nagy mértékben őket nem terheltek meg, mint a más két magyar és szász nemzetet. 1616-ban a fejedelem keményebb büntetés helyett azokat, kik a hadi szolgálat alól kivonták magukat, figyelmeztetésül kézi munkára a fehérvári vár építéséhez parancsolta.⁸⁰ Az 1628-iki székely kiváltságok között az is szerepel, hogy ők gratuitus labor-ra, azaz országos célok végett ingyen nap-szám munkák végzésére ne alkalmaztassanak.⁸¹ A következő években efféle munkák megtevésére székelyek nyilatkoznak, de kívánják és sürgetik, hogy a fejedelem adott szavát — valószínűleg az ily munkáktól való fölmentést — tartsa meg.⁸² Meglehet, ilyen munkálatokat régebben is végeztek. De 1630-ban fejedelem és országgyűlés az e fajta terhek alól fölmenté őket.⁸³ Ezen előjog élvezetében azután is megmaradtak, mert pl. 1649-ben Nagyvárad és Jenő várainak építési munkálataival csupán a vármegyén és

birtokos székely nemeseket terheltek meg,⁸⁴ de a székelyföldi székelyeket azokkal nem terheltek.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Udvarhelyvárm. Gazdasági Egyesülettől.

348—1906. szám.

Meghívó.

Midőn az egyesület választmányi tagjait a folyó hó 12-én d. e. 10 órakor, a vármegyeház kistermében tartandó választmányi ülésre, melynek tárgyát folyó ügyek képezik, tisztelettel meghívjuk. Értesítjük a választmányi tag urakat, miszerint a választmány 126 jkvi sz. alatt hozott határozata értelmében **választmányi ülések jövőre minden hó második hétfőjén délelőtt 10 órakor** tartatnak, melyekre való megjelenését külön meghívó nélkül is egyszer s mindenkorra kérjük.

Székelyudvarhelyt, 1906. nov. 7.

Az elnökség.

— **Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság és szeszfinomítógár Kecskeméten** budapesti központi irodájának (V. Mérleg-utca 11.) heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapesten:

	Nagyban	Kicsinyben
Finomított szesz adózva	145—	148—
Finom szesz adózatlanul	45-50	48-50
Nyers szesz adózva	143—	145—
Denaturált szesz	38—	40—

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Nem kidobott pénz,

hanem határozottan gyümölcsötető tőke az, amit a Scott-féle Emulsió-ért kiadunk mert a jó erőteljes egészség mindig többet ér a vagyonnál. A Scott-féle Emulsió a legjobb norvégiai gyógyszerkamáj-olajat tartalmazza és kizárólag csakis ezt a minőséget használják a Scott-féle Emulsió készítésére. A magában sajátos Scott-féle készítési eljárás 30 éven át gyűjtött tapasztalatoknak és tanulmányoknak az eredménye. Ezen szer rendkívüli hatáserővel bír és ott, ahol betegséget gyógyítani, vagy a betegség pusztító következményeit kell leküzdeni, gyors és biztos siker ér el. A közönséges csukamáj-olajjal megközelíthetőleg sem lehet oly kedvező biztos eredményeket elérni, mint a Scott-féle Emulsió-val.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátan nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr BUDAI EMIL

„Városi gyógyszer-tára” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszer-tárban.

Varroda. A nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására hozom, hogy Király-utca 5. szám alatt varrodát nyitottam. Elvállalom a mai divat szerint a legdiszesebb és a legegyszerűbb ruhák készítését. Gyász-ruhák 24 óra alatt készülnek. Kiváló tisztelettel *Révész Janka*, varró.

Elsőrangú életbiztosító-intézet erdélyrészi vezér-ügynöksége Székelyudvarhely és vidékére képviselőt keres. Csakis intelligens és jobb körökbe bevezetett egyének ajánlatai vételnek figyelembe. Szorgalmas és erélyes munkálkodással igen könnyen tekintélyes jövedelem érhető el. Ajánlatok: „**Életbiztosító**” Kolozsvár postarestante küldendők.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánffy J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.

Sz. 1906. ki.

Tüzifa eladási hirdetés.

Székelyudvarhely város tulajdonát képező „Zaldog” erdőben a helyszínen folyó évi november 18 án reggel 8 órától kezdődő árverésen 150 négy-szögöl most vágott nyers tűzifa és mintegy 200 öl ágfa nyilvános árverésen el fog adni.

Székelyudvarhelyt, 1906. nov. 9.

Városi tanács

Gotthárd, polgármester.

Új divat-raktár!!

Van szerencsém a n. é. helyi és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, Batthyány-tér 6. szám alatt (Frölich-féle ház) ujonnan berendezett

női- és férfi-divatáru raktárt

nyitottam. Midőn a vásárló közönséget új üzletem megnyitására tisztelttel értesitem, kérem szives bizalmát és pártfogását, melyet én nemcsak jó áruimmal és pontos kiszolgálással, de olcsó áruimmal is igyekezni fogok kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

SCHIROKY ÁGOSTON.

Pályázati hirdetés.

A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház keblői tanácsa pályázatot hirdet az egyházzsolgai és harangozó állásra. Ezen állás javadalmáért lakás és 264 K évi fizetés, havi utólagos részletekben kiszolgáltatva. Pályázati határidő f. évi november hó 17. d. u. 5 óra. Az érdeklődőknek bővebb tájékoztatást nyújt a lelkesített hivatal, hova a kérvények is benyújthatók. Az állás azonnal elfoglalandó.

Székelyudvarhely, 1906. nov. 10.

Keblői tanács.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ÉS STOCK

pároló-telepe
FIUME - BARCOLA

Kapható minden jobb üzletben.

KÉRJEN

csak

Seller és Kary-féle

FREDON

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcalf, oscar, chevreux és lakkeppóh. Bécs, XII. l.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvényéknél, eszúznál és meghűléseknél, bedörzsölésésként használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárterében kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszerárterében az „Arany oroslánhoz”,

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Székelyudvarhelyt.

Névjegyek izléses kivitelben készítettnek.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt s a m. kir. földmívelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

következő hivatalos vizsgálaton átment **BOROK** vannak nagy mennyiségben raktáron:

	Fogy. adóval együtt	Fogy. adó nélkül	Palaok borok: Zöld sylvani, Magyarigényi Som, Kecskeméti Auvergnas Gris, Farcali Furmin stb. fajta kitűnő palaok borok a legolcsóbban kaphatók. — Megrendelésre bármely fajta palaok borok hozhatóak. Vételnél hordóért litereknél 13 fillér letét adandó. — Hordók 3 hónapon belül sörletlen tiszta állapotban, a székelyudvarhelyi pincéhez szállítást levonva, a felszámított áron visszavételnek.
Magyarigényi rizling.	80 fillér	70 fillér	
Mézses fehér	65 fillér	55 fillér	
Siller székszárdi	47 fillér	37 fillér	
Fehér asztali	45 fillér	35 fillér	
Hegyaljai asztali	78 fillér	68 fillér	
Villányi vörös, 1900 évi	88 fillér	78 fillér	
Tolesvai szamorodni 1900	155 fillér	144 fillér	

Első Budapesti Malom-építészeti és Gépgyár képviselője.
KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Hogy hívják?

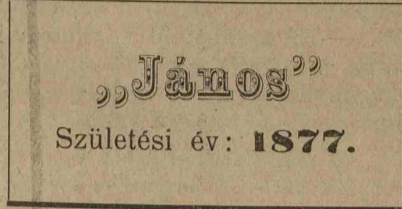
Mikor született?
Nincs többé csalódás!

Szerencsésjét lepecsételve őrzi a KISS bankház!

Mindenki megkapja a szerencse által neki szánt sorsjegyet! Fortuna segítségével minden név és születési év részére egy szerencseszámot helyeztünk el **pecsét** alatt, például:

a lepecsételt boríték előoldala:

a boríték hátsó oldala:

Használja ki az alkalmat. Fogadja lepecsételve szerencsésjét tőlünk.

Írja meg nevét, születési évét és mi azonnal küldjük **pecsét** alatt az ön részére eltett szerencsesorsjegyet. Sok ezer család, mely bizalmával bennünket megtisztelt és a

„KISS szerencsésje NAGY”

jelmondas híveihez csatlakozott, nálunk lelte szerencsésjét; merítsen Ön is a KISS bankház kiapadhatatlan szerencseforrásából, vegye át tőlünk szerencsésjének lepecsételt záloglevelét és gazdaság meg jólét közel lesz Önöz.

XIX. sorsjáték I. osztályának húzása már **folyó évi november hó 22. és 23-án lesz.** Az I-ső oszt. sorsjegyek árai: Egy nyolcad K 150. Egy negyed K 3—. Egy fél K 6—. Egy egész K 12—.

KISS KÁROLY és TÁRSA

magyar kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye

Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 13. sz.

Fiókok: VI., Váci-körut 5. sz. — VII., Erzsébet-körut 22 sz.

Kiadó szántók és kaszálók.

A bethlenfalvi szélben, Székelyudvarhelyt a Csálókatetön, a Pusztakert és a Nagyoldalon levő első rendű szántóimat és kaszálóimat hasznóberbe adom. Özv. Kandó Mózesné, Kossuth-utca 60. sz. 2—3

Eredeti Singer varrógépek

a legkisebbtől a legnagyobbig, szabott ár mellett, készpénz vagy részletfizetésre, e megyében **kizárólag csak Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 16. sz. alatt levő „Eredeti Singer” cég képviselőjénél rendelhetők meg,** hol a részletfizetések is teljesítendők. Tehát sem kereskedők, sem más ügynökök **valódi** Singer-féle varrógépeket nem árusíthatnak.

Kiváló tisztelettel

Bokor András.

az „Eredeti Singer” cég megbízottja.

KOCSIK kiváló minőségű

ben és olcsó árakon állandóan kaphatók: Albert Péter kovácsmesternél Székelyudvarhelyt. Használt kocsikat becsérel és kijavít.

Főzöttcet gyári raktár!

Legkiválóbb minőségű főzöttcet nagyban és kicsinyben Kossuth-utca 1. szám alatt (Dragomán üzlete mellett) kapható.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Petrozsényi község-raktár!

Legolcsóbb árak!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmiárak, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, igérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Legkiválóbb valódi angol és magyar rumok különlegeségei, batéliákban és kimérve, ugyszintén minden fajta likörök, a legjobb és leghirnevesebb tea-kanna jegyű teák, tea-sütemények és szalon cukorkák nagyraktára.

Mindig friss fűszerárak!